

T A I R O G E R D D I N E W Y D D I O N.

Y N C Y N T A F.

CERDD neu-gwynfôn Dau fachgen am ei tad a'i mam ag-ymddiddan, ar sefur elwir William Crismond.

Y R A I L.

HANES morwun i wraig fonheddig yn Llundon gafodd air o ddwan tair o lwuan arian efe Dyn-ged yn ei herbyn, a'i bwried iw cholli, a caswyd gwybod am y lladrad, efe tynned hi yn tusan oddi ar y crogbren a gwarthu ei chorff i ddogtor ai roddi hi ar fwrdd, ag ymhen ychydig hi ddeffrodd a rhoed hi mawn gwelu brwd, ag a fu tyw a rhoed Deg punt a Deigien yn y flwyddyn i w chadw hi ag i neb y mynno ar ei hol, iw chanu ar ddiniweidrwydd.

Y T R Y D Y D D.

HANES gwr bonheddig yfdowt yn fir y Mwythig yn cadw masdiff i gadw yr tylodion oddi wrth ei blâs. Daeth mellt a tharanau, a laddwyd y ci ar garreg yr eulwyd, bu Tân a gwrës yn toddi yr llesdri arian ar plats piwters heb wneyd Dim niwed ir un crifdion yn y tŷ; iw chanu ar gwel adeiled.

Argraphwyd yng Ngwrecsam gan R. Marsh.

Cerdd ar fesur elwir William crismond.

Y Plant yn Dechreu.

C U D-ddeuwch geraint mwunion i wrando a'r gwynion
caeth,

Fy nhad fu ar Dersyn Darfod mawr im yr syndod faeth,

O golled am nad allwn pa fodd y byddwn byw,

O Codwch fy nhad puredd yn Dauwedd er mwun Duw.

T A D

'Rwi yn fydan yn ymadel nid oes im hoedel hwy,

Efe ddarfu Dyddiau y mowyd ar ddirfawr glefyd glwu,

Ymillwn 'rwi yn ddi allu yn Hwur ddibennu ar ben,

Nhw roent fy ngorffun byddar tan garchar Daeaf Den.

P L A N T.

Os ych chwi fellu yn Diange y ni fydd ifenge iawn,

Heb wabod am ein hinen yn llawen ag yn llawn,

Lle cowfon ni fyfelieth yn helet ddigon harl,

Efe ya gwelir ni etto yn union yn weilion ag yn wael.

T A D

Mae ganddoch ffrindiau a ffohl gwabodol am y byd,

A Duw ach gwiw gyfrwyddo yn haelach hwilio o hyd,

Ond byddwch chwí gyfarwydd i wrando ar genydd call,

Tochel cyngor afiad a llwiddiad hwn ar llall.

44.4.6.103 Nid

P L A N T.

Nid oes un Dau ifenged i welled yn y wlad,
Yn weinied heb rieni rieni heb fam na thad,
Ni ddichon i ni Dalu yn bŵr ofalu yn faith,
Na gwubod sut i ddeudyd ein geiriau i agoryd gwaith.

T A D

Chwi fyddwch hefo eich ceraint hwy ych gwiliant chwi
rhag gwall,

Caledwch eich meddyliau er Duw mewn geiri a call,
Mae ynglesyd cysdiddiedig fel llewig heb wellhan,
Yn Disgwul am madawiad er Dauded genni eich Dau.

P L A N T.

Chwi roefoch reswm afw yn arw i ni yr nod,
Ni welwn mo ych Diofalach na'ch Purach i ni yn bod,
Er i ni ar ol eich marw ein cadw rhag cael cam,
Er Dauded ydu ceraint gwell mwyniant tad a mam.

T A D

Ar fur cewch weld fy arwul rwi yn Disgwyl am yr awr,
Nid oes na chas na chylur genni mewn merthur mawr,
Y grafol Jesu ceifiwch ag fyth ni chwunwch chwi,
A Duw a'ch Doeth fenduthio ymado raid i mi.

P L A N T.

Ond caled i chwi ein gadel rhoi ffarwel ar fur ffo,
A'ch Danfon i'r Daer Du tan grio i'r gwela gro,
Pob ewurth Dowch i ystyriad er cariad ar ein cwun,
Bydd hyfryd eich gwunebau a chwi ein modraban mewn.

M A M

Na chwunwch chwi fy meibion er Dim yn erbyn Duw,
Dy wellus di yw taro, a briso a mendio yr briw,
Deallwch ffordd yr Arglwydd rhŷdd lawer cerydd cam,
A chofiwch ymob trwbwl am fanwl eiriau ych mam.

Mae

Mae yr amser etto i ddyfod pan ddaw 'r Cyfarfod mawr,
Mi ddeuwn yno i'r unfan yn llawen uwch y llawr,
Ag yno bydd y gwynfyd i'r bywiol fowyd byw,
Mewn gobaith mae yr gwnebau i'n cael adnabod Duw.

Gwubyddwch am filwrio tra bo chwi yn cario yr cnawd,
I geisio yr Iesu grasol bydd i chwi yn freiniol frawd,
Ffarwel fy nheulu anwula ag mwu ni chana i chwi.
Duw roddo ras a chariad iw fy nymuniad i.

Hugh Pritchard a'i Cant.

Cerdd ar fesur elwir Dinawerdrydd.

HOLL grifnogion ddoniol ddynion fy ymma yn gyson
am riw gân,
O haes cangen yn rhe Llunden o eneth lawen oneft lân,
Fu yn gylanaethu yr ūn teulu heb ei chwlydda yn orau eichlod
Un barod buredd claer egluredd beder blynedd wedi i bod,
Darfu i nama am Dair o lwgau o arian gorau synfa fel,
Yno Daliad gan gwnsdabriad ai rhoddi yn gowlad yn y gel.

Dach feliwn creulon llid a llyson heb ddim cysuron yn
Braw yr wigi hynod heini 'n hull iw cholli i'r cledi chr, chr,
Rhoddi yn heletn gam Dythioleth i gario yr gyfreth geiria
gwau,
Trwm ei galar yn y carchar braw a prydd-der yn parhau,
Deudodd Sara am ei tyngfa ai heug llyl garwa i gid,
Chwi gau Dyffion calon greulon am eich llyson yn eich llid.

Hi

mawr, Hi fu 'n Dioddau yn ddiiddig ddyddlau nes Daeth i fyn fu
 heb maheu yn bwus, (lanwen lwus,
 Duw, A'i rhoi ar wagen at y crogbren mewn gwisg glaerwen,
 A'i waeddeu yn weddol Sara yn siriol fy anwul bobl reiol riw
 Am y gelynion llwyr ei llyfon gyrru yr gwirion i gerydd gwiw
 nawd, Cael fy marnu i ddiwedda trwm i'm Drengu fella yn fyd,
 Rwi ya ddyniwed am y weithred syn iw nhynged ymna o hyd

Gyrru yr wagen o dan ei gwada yno i hongian y wiwlan
 wiw, (burwun bew,
 A llu 'n cyferbun yn gwilio a chanlun oddieuty ei chorffun
 rhoi ei chorff i ddoctor gerwin order gwrthun gyngor
 gwerthu Gwen, (phen,
 Gael iddunt oelion o gurff meirwon yn flig crealon llo ei
 Noli chorffun yno yn fydan a'i rodidi yn burwun ar y bwrdd
 Ar ol trefnu y neis fustniau i ado i fferu a mynd i fwrdd.

gyfion Efe gaed y llwlan yngwilydd golau a chryn ddychrynfu
 synfa i'r lawl, (Diawl,
 an, Och Dyngu llyfon lladd y gwirion a bod yn weision Dylion
 chlod Aed yn fydan at i chorffun oer anhydun oedd i'nad,
 bod, Cafwyd ynddo ylbryd effro i egluro ag eglurhad, (fuw,
 gel, Mewn brwd welu rhoed i gynhefu gaelos Deffru y fwungu yn
 Agos talen fil o bunnau mendio ei loefa i'r gorau gwiw

on yn yn fuw Dyrchafodd mwun y mendiodd attom Deuodd etto
 (fir, Maith genfigen fu yn Llunden eglura yr gangen glaerwen
 geiria glir, (mawr,
 u, Cadd at i chadw yn fuw ar ol marw olyd o elw ag enw
 lld, Sod blwyddun gyfan Ddeg punt a Daugen i fuw yn bŵrlan
 wiwlan wawr,

I trefnu a'i rhoddi yn ol iddi ymddigoni y lili lân,
Pur yw fy hanes am y lodes eiriau cynnes yn orau cân.

Hugh Pritchard a'i Cant.

Cerdd ar fefur elwir gaveladered.

HUD attoch chwi wir mawrion,
Rai eger o foddigion oer galon gredd,
Rhol-hanes cono ffyrnig,
Mewn moeth a yn fir y mwythig wr farteig furedd,
Trwy y ddydd yn farwedd ffeedd ffydd,
Byw yn enwog anrhigarog,
Yn cadw bwdog ar afrowiog galon rŷdd,
Iddifa yr holl Dylodion ai bronnau yn weilion brydd,
Byw yn fras—ai galon greulon gras,
Pan Ddoe un truan am elusen,
Rhoe yr maddiff milen iw gnoi yn fuan gas,
Fel Deifes genfigennus wr blasus yn ei blas.

Roedd hwn o wr y gyfraith,
Yn ddiwiol mewn gau ddiwieth mae yn fynbeth siampel,
Yn cymryd byd healionus,
O riwliwr mawr cwerilus yn owchus uchel,
Byd tyn—riwl hynod ar ol hyn,
Yn nechre yr grawus Doe Taranau trienus,
A mellt echrydus yn fad arfwudus fyn,

Ei blas i gid ysgydwe fel y crŷn a Daeaf gryn,
Fel holl dŷ yn tanu o ddieutu yn ddeallt,
Y ci a laddwyd ar yr eulwyd,
Odydd cynta o'r ynyd mewn mynyd gan y mellt,
Y tân oedd yno yn ffamio fel gleue ffaglau gwellt.

Efe Dodde yr llestri arian,
Gan wres yn llwyr ymllyngan o felldan wulledu,
Dyfglau ag amriw beſti, yn llosgi 'n llefgedd,
piwters oll yn toddi, ty yn ffamu cryfa cru,
Efe gadwyd Dynion er gwres bob crifion,
Chag mynd yn greifion efe wnae yr Duw cyfion cu,
Mewn Dychryn erwin arw hyd farw yno a fu,
Oedd hwn yn wr pygddu croenddu crwn,
Lid oedd mor gallu mewn i blygu,
twrno rorddu na tynnu iddo air twn,
Nes Daeth y mellt ar taranau fel ergydiau gwn.

Efe fingied blew y cynun,
eb niwed yno i un dyn, 'n burſyn berfiwyd,
o gafodd ryfedd rybydd,
ai wrido yn ei wradwydd, ai gwilydd galwyd,
n un rhes wur tynion fel y tes,
well gan Dwrneiod beſgi cynod,
a rhoi cerddod na llwydd-dod i ai er lles,
sânt ir tân ar brwmſdan bydd gryddfae yn y gwrës,
effrowch fonddigion glawon gwych,
a throwch eich gwegil ſagwus ſail.

At

At yr Efengil rhaid troi a Disgwil Dowch,
I mado a'ch lliid a'ch llygredd o fuw yn fiedd ffowch.

Chwi welwch yr ferthyrâu,
Y nerthoedd Duw ai wrthiau a'i ddoniau i ddynion,
Y byd fy ar ddiweddu,
Wir uchel gwnewch ymdechru gan grefu yn gryfion,
Os gwiw yn bŵr rybiddio yr byw,
Efe ddaw pob rhydd fu hyd y gwbeddydd,
O fampŵ newydd o bŵr air Dedwydd Duw,
Riw ddiwrnod in cyfarfod yn Duft eglurdod cluw,
Rhowch ddwus—lyfeni y leni yn lwus,
Gadhel y cynod gwneud cydwubod,
A fob bydlemod yn barod ar bob bwys,
Cin i chwi o'r uchel frigin yn yr eginin fund ir gwus.

Hugh Prichard o Lambeder a'i Cant.

W. J. Jones

ch. 13

union,

ryfion,

ms.

Cant.